

بررسی تاثیر آماده سازی های سطحی پست های فایبر بر استحکام باند به کور کامپوزیتی در محیط آزمایشگاهی

بیژن حیدری*#، سارا خزاعی**، مهدی جوان***، ساره نادعلیزاده****، حافظ آریامنش***

* استادیار گروه پروتزهای دندانی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان

** دستیار تخصصی گروه پروتزهای دندانی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی همدان

*** متخصص پروتزهای دندانی

**** دستیار تخصصی گروه دندانپزشکی کودکان، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران

تاریخ ارائه مقاله: ۹۱/۸/۲۳ - تاریخ پذیرش: ۹۱/۱۱/۲۴

In Vitro Evaluation of Various Surface Treatments of Fiber Posts on the Bond Strength to Composite Core

Bijan Heidari*#, Sara Khazaei**, Mehdi Javan***, Sareh Nadalizadeh****, Hafez Ariamanesh***

* Assistant Professor, Dept of Prosthodontics, School of Dentistry, Hamadan University of Medical Sciences, Hamedan, Iran.

** Postgraduate Student, Dept of Prosthodontics, School of Dentistry, Hamedan University of Medical Sciences, Hamedan, Iran.

*** Prosthodontist.

**** Postgraduate Student, Dept of Pediatric Dentistry, School of Dentistry, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Received: 13 November 2012; Accepted: 12 February 2013

Introduction: The reliable bond at the root-post-core interface is critical for the clinical success of post-retained restorations. To decrease the risk of fracture, it is important to optimize the adhesion. Therefore, various post surface treatments have been proposed. The purpose of this study was to investigate the influence of various surface treatments of fiber posts on the bond strength to composite core.

Materials & Methods: In this study, 40 fiber reinforced posts were used. After preparing and sectioning them, resulting specimens were divided into four groups ($N=28$). The posts received different surface treatments such as no surface treatment (control group), preparing with hydrogen peroxide 10%, preparing with silane, preparing with HF and silane). Then, posts were tested in micro tensile testing machine. The results were analyzed by One-Way ANOVA and Dunnett T3 test.

Results: The greatest bond strength observed was in treatment with hydrogen peroxide 10% (19.84 ± 8.95 MPa), and the lowest strength was related to the control group (12.44 ± 3.40 MPa). The comparison of the groups with Dunnett T3 test showed that the differences between the groups was statistically significant ($\alpha=0.05$).

Conclusion: Based on the results of this study, preparing with H₂O₂ -10 % and silane increases the bond strength of FRC posts to the composite core more than the other methods. Generally, the bond strength of posts to the composite core increases by surface treatment.

Key words: Fiber post, bond strength, surface treatment.

Corresponding Author: Bheidari1@gmail.com

J Mash Dent Sch 2013; 37(2): III-8.

چکیده

مقدمه: باند قابل اطمینان در حد فاصل ریشه، پست و کور جهت موفقیت کلینیکی رستوریشن های دارای پست حیاتی است. جهت کاهش ریسک شکست، بهبود باند حائز اهمیت است. بنابراین آماده سازی سطحی مختلفی برای پست ها پیشنهاد شده است. هدف از این مطالعه، ارزیابی تاثیر آماده سازی های سطحی مختلف بر استحکام باند پست های فایبر به کور کامپوزیت می باشد.

مولف مسؤول، نشانی: همدان، خیابان شهید فهمیده، روبروی پارک مردم، دانشکده دندانپزشکی، گروه پروتزهای دندانی، تلفن: ۰۹۱۱۱۱۳۹۴۸۹

E-mail: Bheidari1@gmail.com

مواد و روش‌ها: در این مطالعه ۴ پست تقویت شده با فایبر بکار رفت. پس از آماده‌سازی و برش آنها، نمونه‌های حاصل در ۴ گروه ($N=28$) قرار گرفتند. پست‌ها تحت آماده سازی‌های سطحی مختلفی از قبیل بدون درمان سطحی (گروه کنترل)، آماده‌سازی با هیدروژن پراکسید ۱۰٪، آماده‌سازی با سایلن، آماده‌سازی با HF و سایلن قرار گرفتند. سپس پست‌ها در دستگاه Microtensile testing مورد آزمایش قرار گرفتند. نتایج توسط آزمون‌های آماری One-way ANOVA و توکی آنالیز شدند ($\alpha=0.05$).

یافته‌ها: بیشترین استحکام باند در آماده‌سازی با هیدروژن پراکسید ۱۰٪ ($19/84\pm8/95 \text{ MPa}$) مشاهده شد و کمترین استحکام مربوط به گروه کنترل ($12/44\pm3/40 \text{ MPa}$) بود. مقایسه گروه‌ها با تست T3 Dunnett نشان داد که اختلاف آماری بین گروه‌های مختلف معنی‌دار می‌باشد.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج این مطالعه، آماده‌سازی با H2O2-10٪ و سایلن استحکام باند پست‌های FRC به کور کامپوزیت را بیشتر از سایر روش‌ها افزایش می‌دهد. بطور کلی، استحکام باند پست‌ها به کور کامپوزیت با آماده‌سازی‌های سطحی افزایش می‌یابد.

واژه‌های کلیدی: فایبر پست، استحکام باند، آماده‌سازی سطحی.
مجله دانشکده دندانپزشکی مشهد / سال ۱۳۹۲ دوره ۳۷ / شماره ۲: ۱۱۱-۸.

(۱۴) و (۱۵) مانند سایلن استفاده کرد. (Coupling agents)

نتایج مطالعه Monticelli و همکارانش در سال ۲۰۰۶ در خصوص مقایسه آماده سازی‌های سطحی مختلف نشان داد که پرمنگنات پتابسیم اثر قابل توجهی روی استحکام باند ریزکششی کورهای کامپوزیت به فایبرپست‌ها دارد.^(۱۴) Vano و همکارانش نشان دادند که اسید هیدروفلوریک و پراکسید هیدروژن همراه با سایلن استحکام باند بین فایبر پست و ماده کور را به طور مشخصی افزایش می‌دهند.^(۱۵) همین طور مطالعه Gorracci و همکارانش نشان داد که بدون توجه به ترکیب مواد پست و کور مورد آزمایش، درمان سطحی پست با سایلن به طور قابل ملاحظه‌ای باعث افزایش استحکام باند پست – کور می‌شود.^(۱۵) در مطالعه مقدس و همکارش، از بین روش‌های آماده‌سازی سطحی با پراکسید هیدروژن ۲۴٪ و محلول پرمنگنات پتابسیم ۲۰٪ و اتوکسید سدیم، تنها در آماده‌سازی با پر منگنات پتابسیم افزایش مشخص استحکام باند پست کامپوزیتی تقویت شده با کوارتز نسبت به گروه کنترل (بدون آماده‌سازی سطحی) مشاهده شد و همین مطالعه نشان داد که کاربرد سایلن به همراه این درمان‌ها استحکام باند را به طور معنی‌داری کاهش می‌دهد.^(۱۶)

هدف از مطالعه حاضر مقایسه تاثیر آماده‌سازی‌های

مقدمه

پست‌های کوارتز فایبر در اوایل دهه ۹۰ معرفی شدند و از فایبرهای کوارتز احاطه شده به وسیله ماتریکس اپوکسی رزین تشکیل یافته‌اند.^(۱۷) خصوصیاتی مانند اثر نوری بهتر در ترمیم‌های زیبایی، ضربه کشسانی مشابه عاج، زمان کار کلینیکی کمتر و انتقال بهتر نیروهای ناشی از جویدن موجب شده که استفاده از فایبرپست‌ها به همراه کورهای کامپوزیتی جهت ترمیم دندان‌های اندو شده روز به روز افزایش یابد.^(۱۸)

دوام مناسب یک ترمیم با کور کامپوزیتی به وجود پیوند محکم بین رزین کامپوزیت و عاج باقیمانده و همچنین بین کامپوزیت و فایبرپست بستگی دارد.^(۱۹) با وجود پیشرفت‌ها در تکنولوژی مواد دندانی هنوز چسبندگی پست به کامپوزیت نسبتاً کم است.^(۲۰)

روش‌های مختلفی جهت افزایش استحکام باند پست‌های فایبر به کور کامپوزیتی مورد مطالعه قرار گرفته است از قبیل استفاده از سیستم سندبلاست، Cojet، اچ با پرمنگنات پتابسیم، پراکسید هیدروژن، اسیدهیدرفلوئوریک و اسیدفسفریک که همگی باعث افزایش خشونت سطحی و گیر میکرومکانیکال می‌شوند.^(۲۱-۲۲) جهت ایجاد گیر شیمیایی نیز می‌توان از اتصال‌دهنده‌هایی

۴- آماده‌سازی با اسید هیدروفلوریک و سایلن بود. تنها قسمت سیلندریکال پست‌ها (۵ میلی‌متر کرونالی) با DMG, (Luxa Core) کامپوزیت دوال کیور ۳۰۰ Germany Hamburg, مگاپاسکال داشت بازسازی شد.

در گروه دوم پست‌ها به مدت ۲۰ دقیقه در دمای اتاق در محلول پراکسید هیدروژن ۱۰٪ (Merck, Germany) قرار گرفته و سپس شسته شدند. در گروه سوم سایلن Ultra dent Products (Inc., South Jordan, UT, USA) طبق دستور کارخانه سازنده روی سطح پست‌ها بکار برده شد و پس از ۶۰ ثانیه آماده باندینگ گردیدند. در گروه چهارم پست‌ها ۲۰ ثانیه با اسید هیدروفلوریک ۹٪ (Ultra dent, USA) اج و بعد از ۲۰ ثانیه شستشو، روی آنها سایلن زده شد و پس از ۶۰ ثانیه آماده باندینگ شدند.

سطحی مختلف پست‌های فایبر در استحکام باند ریز کشنی به کور کامپوزیتی در محیط آزمایشگاهی می‌باشد.

مواد و روش‌ها

این مطالعه به صورت آزمایشگاهی-تجربی انجام گرفت. با عنایت به مطالعات مشابه موجود در این زمینه، حجم نمونه مورد نیاز برای هر آماده سازی سطحی ۲۸ نمونه در نظر گرفته شد. به این منظور از ۴۰ پست فایبرکوارتز (D.T.Light-post, RTD, France) با سایز ۲ (ماکریم قطر ۱/۸ میلی‌متر)، استفاده شد که به طور تصادفی به چهار زیر گروه تقسیم و با استفاده از ۴ درمان سطحی مختلف و کور کامپوزیتی بازسازی شدند. لیست مواد مورد استفاده در این مطالعه در جدول ۱ آمده است.

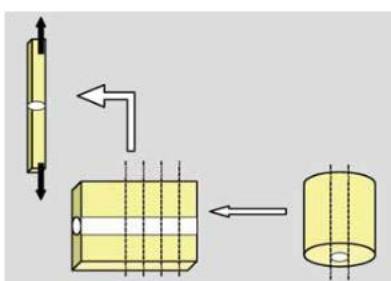
آماده سازی‌های سطحی شیمیابی شامل:

- ۱- گروه کنترل (بدون آماده‌سازی سطحی)،
- ۲- آماده‌سازی با پراکسید هیدروژن ۱۰٪،
- ۳- آماده‌سازی با سایلن،

جدول ۱ : لیست مواد مورد استفاده در مطالعه، ترکیب و شرکت سازنده آنها

شرکت سازنده	ترکیبات	ماده
Bisco , Schaumburg, IL, U.S.A	62% quartz fibers, 38% epoxy resin matrix	D. T. Light-Post (Translucent quartz fiber post)
DMG, Hamburg, Germany	Barium glass 69%, pyrog. silica 3% in a Bis-GMA based matrix of dental resins	Luxa core smartmix dual (Core build-up composite)
3M , ESPE,U.S.A	BisGMA, HEMA, dimethacrylates, ethanol, water, photoinitiator system , methacrylate functional copolymer of polyacrylic and polyitaconic acids, silica filler	Adper ^{TM} Single Bond
Merck KGaA, Darmstadt, Germany	10% Hydrogen peroxide	Peroxide Hydrogen
Ultradent Products Inc., South Jordan, UT, USA	9% Hydro fluoric Acid gel	Buffered Hydro fluoric Acid
Ultradent Products Inc, South Jordan, UT, USA	3-Methacryloxypropyltrimethoxysilane in ethanol	Ultradent Porcelain Silane

نمونه‌های باقیمانده با کولیس ارزیابی و نمونه‌های کوچک‌تر یا بزرگ‌تر از یک میلی‌متر از مطالعه حذف شدند و در نهایت ۲۸ نمونه در هر گروه توسط Microtensile Testing (Bis Co, Sehaumburg USA), برای بررسی میزان استحکام باند ریز کششی به صورت زیر مورد آزمایش قرار گرفتند.

تصویر ۱ : مراحل آماده‌سازی نمونه‌ها

دو انتهای آزاد کامپوزیتی هر نمونه به وسیله چسب سیانوآکریلات (EC-1500, mad wolf) و اکتیویتور (Organic accelerator, EC-1500, mad wolf) به میزک دستگاه محکم شدند و نیروی کششی با سرعت نیم میلی‌متر بر دقیقه به آنها وارد شد تا زمانی که نمونه‌ها شکسته شدند. نیرو در زمان شکست نمونه‌ها ثبت و با در نظر گرفتن مساحت سطح مقطع هر نمونه و با استفاده از فرمول زیر استحکام باند براساس MPa محاسبه شد.

$$\text{استحکام باند} (\text{بر حسب نیوتون}) = \frac{\text{میزان نیرو} (\text{بر حسب نیوتون})}{\text{مساحت سطح مقطع} (\text{بر حسب mm}^2)}$$

سپس سطح پست‌ها یک لایه باندینگ Single bond (3M,ESPE,USA) (3D زده شد و ۲۰ ثانیه با شدت ۴۰۰ mw/cm² توسط دستگاه لایت LED (Radiometer, KERR, USA) کیور شدند. برای بازسازی کور کامپوزیتی، هر پست به طور ایستاده روی یک اسلب شیشه‌ای با چسب قرار داده شد و سپس یک مولد پلاستیکی که استوانه‌ای به قطر ۱۰ mm در وسط آن ایجاد شده بود در اطراف پست به نحوی قرار گرفت که پست دقیقاً در مرکز آن واقع شود، سپس در داخل سیلندر پلاستیکی (که تنها ۵ میلی‌متر کرونالی پست را احاطه می‌کند)، در لایه‌های ۱ میلی‌متری کامپوزیت قرار داده و پس از ارزیابی ضخامت کامپوزیت با پروب، هر لایه ۴۰ ثانیه با شدت ۴۰۰ mw/cm² کیور شد. پس از پر شدن کامل ماتریکس پلاستیکی، اسلب شیشه‌ای جدا شده و از سمتی که اسلب قرار داشت، ۴۰ ثانیه دیگر کیور شد و در نهایت ماتریکس پلاستیکی هم جدا شد و نمونه‌ها جهت تکمیل پلیمریزاسیون ۲۴ ساعت در آب مقطر قرار داده شدند. به منظور برش، نمونه‌ها در یک ماده پلی‌استر (Post Thin polish, Sadaf, Iran) مانت شد و سپس در دستگاه sectioning machine (Presi, Mecatome, T 201 A, France) قرار داده شدند و در هر نمونه توسط اره الماسی دو برش طولی زده شد. به این ترتیب یک قطعه (Slice) با ضخامت یکنواخت تهیه شد که پست در مرکز آن واقع شده و از دو طرف توسط کور کامپوزیتی احاطه می‌شد. (تصویر ۱)

هر اسلایس به فواصل ۱ میلی‌متری و به صورت عمود بر پست قطعه قطعه شد که در نهایت قطعاتی با ضخامت یک میلی‌متر از هر پست به دست آمد. دو قطعه کرونالی و آپیکالی از هر پست به دلیل احتمال نفوذ چسب و آسیب‌دیدگی از مطالعه حذف گردیدند. ابعاد

آماده‌سازی با هیدروژن پراکساید ۱۰٪ و کمترین استحکام مربوط به نمونه‌هایی است که هیچ آماده‌سازی سطحی دریافت نکرده بودند (گروه کنترل). (جدول ۲) مقایسه دو به دو گروه‌های تحت مطالعه با استفاده از آزمون ناپارامتری Dunnnett T3 نشان داد که تفاوت مشاهده شده در میزان استحکام باند ریز کششی به جز در بین دو گروه هیدروژن پراکساید ۱۰٪ و سایلن و همچنین سایلن به همراه اسید هیدرو فلوریک و گروه بدون آماده‌سازی سطحی (کنترل)، بین سایر گروه‌ها معنی‌دار بود. (جدول ۳)

داده‌ها توسط آزمون واریانس یک طرفه (One-Way ANOVA) و آزمون تکمیلی Dunnett T3 مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند. سطح معنی‌داری در این مطالعه $a=0.05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌های مطالعه حاضر نشان داد که بر پایه آزمون واریانس یک طرفه (One-way ANOVA) استحکام باند ریز کششی به کور کامپوزیتی در گروه‌های مختلف از لحاظ آماری متفاوت از یکدیگر می‌باشد ($P<0.001$). به طوری که بیشترین استحکام در گروه

جدول ۲ : مقایسه استحکام باند ریز کششی به کور کامپوزیتی تحت تاثیر درمان‌های مختلف سطحی پست‌های کامپوزیتی تقویت شده با فایبر

P.value*	استحکام باند ریز کششی (MPa)	تعداد	درمان سطحی
	انحراف معیار $\pm$ میانگین		
<0.001	۱۹/۸۴ $\pm$ ۸/۹۵	۲۸	هیدروژن پر اکساید 10%
	۱۹/۲۲ $\pm$ ۵/۸۷	۲۸	سایلن
	۱۳/۹۶ $\pm$ ۳/۴۹	۲۸	اسید هیدرو فلوریک + سایلن
	۱۲/۴۴ $\pm$ ۳/۴۰	۲۸	بدون آماده‌سازی سطحی

* One-way ANOVA

جدول ۳ : مقایسه دو به دو استحکام باند ریز کششی به کور کامپوزیتی تحت تاثیر درمان‌های مختلف پست‌های کامپوریتی تقویت شده با فایبر

P.value*	اختلاف استحکام باند ریز کششی Mean Difference	گروه ۲	گروه ۱
۱	۰/۷۱۴ $\pm$ ۲/۰۲	سایلن	هیدروژن پر اکساید 10%
۰/۰۱۶	۵/۸۷ $\pm$ ۱/۸۲	اسید هیدرو فلوریک + سایلن	هیدروژن پر اکساید 10%
۰/۰۰۱	۷/۳۹ $\pm$ ۱/۸۱	بدون آماده‌سازی سطحی	هیدروژن پر اکساید 10%
۰/۰۰۱	۵/۲۶ $\pm$ ۱/۲۹	اسید هیدرو فلوریک + سایلن	سایلن
<0.001	۶/۷۸ $\pm$ ۱/۲۸	بدون آماده‌سازی سطحی	سایلن
۰/۴۹	۱/۵۲ $\pm$ ۰/۹۴	بدون آماده‌سازی سطحی	اسید هیدرو فلوریک + سایلن

* Dunnett T3

بحث

سطحی)، قابل توجه نبود. این نتایج به دلیل توانایی سایلن در افزایش مرتبط شوندگی (Wettability) سطحی و ایجاد یک باند کووالانسی بین گروه‌های OH-OH- سوبسکترهای غیرارگانیک مانند گلاس می‌باشد.^(۲۵) برخلاف استفاده از سایلن به تنها، کاربرد اسیدهیدروفلوریک به همراه سایلن در این مطالعه اثر قابل توجهی روی استحکام باند نداشت. سایلن به طور کلی به عنوان عامل پیش‌برنده ادھیژن در حضور پلیمرهای اپوکسی رزین عمل می‌کند، که هم باند شیمیایی بین سوبسکترای غیر ارگانیک و پلیمر و هم Wettability سطحی را افزایش می‌دهد^(۲۵)، در حالی که اسید باعث آسیب و خوردگی فایبرهای گلاس پست شده و یکپارچگی پست را به خطر می‌اندازد که حتی بعد از کاربرد سایلن هم استحکام باند افزایش قابل توجهی نشان نمی‌دهد.^(۲۶) هرچند که این نتایج مغایر با نتایج حاصل از مطالعه Cekic-Nagas^(۲۷) می‌باشد که نشان می‌دهد کاربرد HF + سایلن به طور معنی‌داری استحکام باند بین فایبر پست و کور کامپوزیتی را می‌افزاید، اگرچه که در این مطالعه از سایلن به Micro-push-out test جهت بررسی استحکام باند استفاده شده است.

در این مطالعه پر اکسید هیدروژن ۱۰٪ به مدت ۲۰ دقیقه در سطح پست‌ها بکار رفت. اگرچه که این زمان جهت کاربرد کلینیکی طولانی می‌باشد، صرف زمان کمتر نیاز به کاربرد غلظت‌های بالاتر H₂O₂ دارد (غلظت ۰.۲۴٪ برای مدت ۱۰ دقیقه).^(۲۸) نتایج حاصل از مطالعه Sousa Menezes^(۲۸) که تاثیر زمان و غلظت‌های مختلف H₂O₂ را بر استحکام باند بررسی کرده نشان می‌دهد که افزایش غلظت و اعمال زمان بیشتر پر اکسید هیدروژن تاثیر معنی‌داری در افزایش استحکام باند ندارد. در مطالعه حاضر کاربرد پر اکسید هیدروژن به طور معنی‌داری باعث

در این مطالعه جهت حذف عوامل مداخله‌گر و یکسان کردن شرایط، از پست‌هایی تا حد امکان با قطر مشابه و بدون طرح گیردار ماکروسکوپی و با طول سمان‌شونده یکسان در قسمت سیلندریک هر پست استفاده شد. اگرچه که قطر پست‌های به کار رفته دقیقاً یکسان نبود، اما اختلاف قطرها با توجه به محاسبه نتایج به صورت استرس، یعنی نیرو در واحد سطح هر پست قابل توجیه است، از طرفی با توجه به مطالعه Holmes^(۱۷) اختلاف اندک در قطر پست‌ها اثر قابل توجهی در توزیع تنش ندارد.

در این مطالعه از کامپوزیت اتمیکس Luxa core استفاده شد که به دلیل فلو بالا، حباب کمتر و تطابق بهتری با سطح پست دارد.^(۱۸)

از آنجایی که مطالعه Vano و همکارانش نشان داد که کاربرد چند لایه سایلن میزان کارایی آن را به دلیل کاهش تعداد گروه‌های متاکریلات کاهش می‌دهد، در این مطالعه تنها یک لایه سایلن روی سطح پست‌ها بکار رفت.^(۱) نتایج این مطالعه نشان داد که کاربرد سایلن به طور معنی‌داری باعث افزایش استحکام باند ریز کششی به کور کامپوزیتی می‌شود. هرچند که مطالعات Wrbas^(۱۹) و Bitter^(۲۰) نشان دادند که استفاده از سایلن تاثیری در گیر کور کامپوزیت به پست‌های فایبرکوارتز ندارد، ولی نتایج تحقیقات Goracci^(۲۱)، Albaladejo^(۲۲) و Perdigo^(۲۳) نشان داد که استحکام باند از سایلن و همکارانش^(۲۳) نشان داد که استفاده ترکیبی از سایلن و ادھریو، باند پست‌های فایبر به کور کامپوزیت را می‌افزاید. مطالعه مشرف^(۲۴) نشان داد که اگرچه سایلن باعث بهبود استحکام باند بین فایبر پست‌ها و کور کامپوزیتی می‌گردد، ولی این افزایش استحکام باند در مقایسه با گروه کنترل (بدون آماده‌سازی

این مطالعه به کار رفته این است که به طور قابل توجهی شکست‌های Cohesive کمتری ایجاد می‌کند.^(۲۹)

از محدودیت‌های این مطالعه می‌توان به آزمایشگاهی بودن طرح مذبور اشاره کرد، زیرا استرس‌های واردہ به دندان در دهان به شکل یک نیروی پیوسته نبوده، بلکه به صورت نیرویی کم و تکرارشونده می‌باشد، به علاوه این نیروها و مایعات داخل دهان می‌توانند روی دواام باند تاثیرگذار باشند.

نتیجه گیری

در بین روش‌های آماده‌سازی سطحی بیشترین استحکام باند در گروه آماده‌سازی با پراکسید هیدروژن و کمترین استحکام در گروه کنترل (بدون آماده‌سازی) مشاهده شد. مقایسه دو به دو گروه‌های تحت مطالعه نشان داد که تنافوت مشاهده شده در میزان استحکام باند ریز کششی بین گروه سایلن + اسیدهیدروفلوریک و گروه کنترل و همچنین بین دو گروه سایلن و پراکسید هیدروژن 10% از لحظه آماری معنی‌دار نبوده ولیکن بین سایر گروه‌ها اختلاف آماری قابل ملاحظه بود.

استفاده از سایلن به همراه اسید هیدروفلوریک، میزان استحکام باند ریز کششی را نسبت به گروه کنترل در سطح معنی‌داری تغییر نداد.

تشکر و قدردانی

این مطالعه در دانشکده دندانپزشکی همدان انجام گرفت. از جناب آقای دکتر فریبرز وفایی به عنوان استاد مشاور و همچنین جناب آقای مهندس مانی کاشانی که در مشاوره‌های آماری ما را یاری نمودند، صمیمانه تقدير و تشکر می‌کنیم.

افزایش استحکام باند ریز کششی به کور کامپوزیتی شد. این ماده با حذف لایه‌ای از ماتریکس اپوکسی رزین، باند شیمیایی بهتری بین سایلن و فایبرهای پست ایجاد می‌کند و علاوه بر این با اکسپوزکردن فایبرهای کوارتز و گلاس، خشونت سطح پست‌ها را افزایش داده و سطح بیشتری جهت باند میکرومکانیکال فراهم می‌کند.^(۳۰،۳۱) این یافته‌ها مشابه نتایج حاصل از تحقیق Monticelli^(۴) می‌باشد، در حالی که نتایج مطالعه مشرف نشان داد که کاربرد پراکسید هیدروژن 24% تاثیری در استحکام باند بین پست‌های فایبر و کور کامپوزیت ندارد.^(۲۴) هم چنین نتایج تحقیق محمد جواد مقدس^(۱۶) نشان داد که کاربرد پراکسید هیدروژن با و یا بدون کاربرد سایلن تاثیری در استحکام باند سمان رزینی و پست FRC ندارد. مطالعه Vano^(۱) نشان داد که کاربرد اسید هیدروفلوریک و پراکسید هیدروژن به همراه سایلن استحکام باند بین پست فایبر و ماده کور را به طور مشخصی می‌افزاید که در مورد کاربرد پراکسید هیدروژن مشابه نتایج این مطالعه و در مورد اسید مغایر نتایج مطالعه حاضر است.

روش‌های گوناگونی برای اندازه‌گیری استحکام باند وجود دارد. استحکام باند را می‌توان از طریق تست Tensile معمولی بر روی عاج خارج ریشه و یا از طریق Microtensile، Push-out و Pull-out تست‌های Microtensile عاج داخل ریشه اندازه‌گیری کرد. تست‌های Push-out و Microtensile اندازه گیری استحکام باند را در نقاط مختلف کanal ریشه و ارزیابی تنافوت‌های باندینگ در این نقاط را ممکن می‌سازند.^(۱۶) از مزایای تست Microtensile که در

منابع

- Vano M, Goracci C, Monticelli F, Tognini F, Gabriele M, Tay FR, et al. The adhesion between fibre posts and composite resin cores: The evaluation of microtensile bond strength following various surface chemical treatments to posts. Int Endod J 2006; 39(1): 31-9.

2. Grandini S, Goracci C, Monticelli F, Tay FR, Ferrari M. Fatigue resistance and structural characteristics of fiber posts: Three-point bending test and SEM evaluation. Dent Mater 2005; 21(2): 75-82.
3. Bateman G, Ricketts DN, Saunders WP. Fibre-based post systems: A review. Br Dent J 2003; 195(1): 43-8.
4. Monticelli F, Toledano M, Tay FR, Cury AH, Goracci C, Ferrari M. Post-surface conditioning improves interfacial adhesion in post/core restorations. Dent Mater 2006; 22(7): 602-9.
5. Qualtrough AJ, Mannocci F. Tooth-colored post systems: A review. Oper Dent 2003; 28(1): 86-91.
6. Qualtrough AJ, Chandler NP, Purton DG. A comparison of the retention of tooth-colored posts. Quintessence Int 2003; 34(3): 199-201.
7. Aksornmuang J, Foxton RM, Nakajima M, Tagami J. Microtensile bond strength of a dual-cure resin core material to glass and quartz fibre posts. J Dent 2004; 32(6): 443-50.
8. Park SJ, Jin JS. Effect of silane coupling agent on interphase and performance of glass fibers/unsaturated polyester composites. J Colloid Interface Sci 2001; 242(1): 174-9.
9. Sahafi A, Peutzfeld A, Asmussen E, Gotfredsen K. Effect of surface treatment of prefabricated posts on bonding of resin cement. Oper Dent 2004; 29(1): 60-8.
10. Kupiec KA, Barkmeier WW. Laboratory evaluation of surface treatments for composite repair. Oper Dent 1996; 21(2): 59-62.
11. Balbosh A, Kern M. Effect of surface treatment on retention of glass-fiber endodontic posts. J Prosthet Dent 2006; 95(3): 218-23.
12. Sahafi A, Peutzfeld A, Asmussen E, Gotfredsen K. Retention and failure morphology of prefabricated posts. Int J Prosthodont 2004; 17(3): 307-12.
13. Monticelli F, Toledano M, Tay FR, Sadek FT, Goracci C, Ferrari M. A simple etching technique for improving the retention of fiber posts to resin composites. J Endod 2006; 32(1): 44-7.
14. Robbins JW. Restoration of the endodontically treated tooth. Dent Clin North Am 2002; 46(2): 367-84.
15. Goracci C, Raffaelli O, Monticelli F, Balleri B, Bertelli E, Ferrari M. The adhesion between prefabricated FRC posts and composite resin cores: Microtensile bond strength with and without post-silanization. Dent Mater 2005; 21(5): 437-44.
16. Moghaddas MJ, Borouziniat A. Effect of different surface treatment methods on bond strength of quartz fiber-reinforced to composite posts: *In vitro* evaluation. J Mash Dent Sch 2009; 33(1): 69-76. (Persian)
17. Holmes DC, Diaz-Arnold AM, Leary JM. Influence of post dimension on stress distribution in dentin. J Prosthet Dent 1996; 75(2): 140-7.
18. Ohlmann B, Fickenscher F, Dreyhaupt J, Rammelsberg P, Gabbert O, Schmitter M. The effect of two luting agents, pretreatment of the post, and pretreatment of the canal dentin on the retention of fiber-reinforced composite posts. J Dent 2008; 36(1): 87-92.
19. Wrba KT, Schirrmeister JF, Altenburger MJ, Agrafioti A, Hellwig E. Bond strength between fibre posts and composite resin cores: Effect of post surface silanization. Int Endod J 2007; 40(7): 538-43.
20. Bitter K, Meyer-Luckel H, Priehn K, Martus P, Kielbassa AM. Bond strengths of resin cements to fiber-reinforced composite posts. Am J Dent 2006; 19(3): 138-42.
21. Albaladejo A, Osorio R, Aguilera FS, Toledano M. Effect of cyclic loading on bonding of fiber posts to root canal dentin. J Biomed Mater Res B Appl Biomater 2008; 86(1): 264-9.
22. Perdigao J, Gomes G, Lee IK. The effect of silane on the bond strengths of fiber posts. Dent Mater 2006; 22(8): 752-8.
23. Ferrari M, Vichi A, Grandini S, Goracci C. Efficacy of a self-curing adhesive-resin cement system on luting glass-fiber posts into root canals: An SEM investigation. Int J Prosthodont 2001; 14(6): 543-9.
24. Mosharraf R, Baghaei Yazdi N. Comparative evaluation of effects of different surface treatment methods on bond strength between fiber post and composite core. J Adv Prosthodont 2012; 4(2): 103-8.
25. Monticelli F, Osorio R, Sadek FT. Surface treatments for improving bond strength to prefabricated fiber posts: A literature review. Oper Dent 2008; 33(5): 346-55.
26. Ozcan M, Vallittu PK. Effect of surface conditioning methods on the bond strength of luting cement to ceramics. Dent Mater 2003; 19(8): 725-31.
27. Cekic-Nagas I, Sukuroglu E, Canay S. Does the surface treatment affect the bond strength of various fibre-post systems to resin-core materials? J Dent 2011; 39(2): 171-9.
28. Sousa Menezes M, Vinicius Soares P, Jose Soares C. Fiber post etching with hydrogen peroxide: Effect of concentration and application time. J Endod 2011; 37(3): 398-402.
29. Phrukkanon S, Burrow MF, Tyas MJ. The influence of cross-sectional shape and surface area on the microtensile bond test. Dent Mater 1998; 14(3): 212-21.